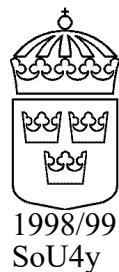

Socialutskottets yttrande

1998/99:SoU4y

Tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 15 april 1999 berett bl.a. socialutskottet tillfälle att yttra sig över 1999 års ekonomiska vårproposition (1998/99:100) i vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 jämte de motioner som kan komma att väckas i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Socialutskottet behandlar i yttrandet förslaget till tilläggsbudget för budgetåret 1999 såvitt avser utgiftsområde 9 samt motion 1998/99:Fi16 (c) yrkande 24 delvis.

(Utskottet redovisar i yttrande 1998/99:SoU3y sina ställningstaganden till den ekonomiska vårpropositionen i övrigt.)

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Propositionen

I propositionen yrkas såvitt avser tilläggsbudget för år 1999 för utgiftsområde 9 att riksdagen bemyndigar regeringen att gemensamt med Landstingsförbundet upplösa den ideella föreningen Spri – Hälso- och sjukvårdens utvecklingsinstitut.

Under ramanslaget *B 1 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken* begär regeringen bemyndigande att under år 1999 få fatta beslut om projektbidrag till försöksverksamhet i kommuner och landsting som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, innebär utgifter på högst 180 miljoner kronor under åren 2000–2001.

Under ramanslaget *B 3 Statsbidrag till vårdartjänst m.m.* begärs vidare bemyndigande att få ingå avtal som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, innebär utgifter på högst 60 miljoner kronor under år 2000.

Slutligen föreslås ett nytt ramanslag, *A 13 Ersättning till vissa steriliserade*, uppgående till 75 miljoner kronor för år 1999, samt att riksdagen godkänner att ramen för utgiftsområde 9 för budgetåret 1999 därmed fastställs till 24 087 459 000 kronor.

Regeringen redovisar att riksdagen har gett regeringen till känna (bet. 1998/99:SoU1, rskr. 1998/99:104) att överväga om rätten till personlig assistans kan utvidgas så att den som erhållit assistans före 65 års ålder får behålla den även efter 65-årsdagen. Regeringen har utrett de ekonomiska konsekvenserna. Beroende på hur reglerna utformas och vilka antaganden som

görs om bl.a. hjälpbehov och antalet personer, skulle den ackumulerade kostnadsökningen för den statliga assistansersättningen till följd av en utvidgning av rätten till personlig assistans komma att uppgå till 1,3–1,9 miljarder kronor fullt genomförd. Enligt regeringens bedömning torde således de ekonomiska konsekvenserna av en sådan utvidgning av reformen bli betydande. Med tanke på utvidgningens omfattning och osäkerhet i kostnadsberäkningarna krävs, enligt regeringen, ytterligare beredning innan något ställningstagande kan göras.

Motionen

I motion Fi16 av Lennart Daléus m.fl. (c) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den i ny tilläggsbudget för budgetåret 1999 återkommer med förslag i enlighet med vad i motionen anförts (*yrkande 24 delvis*). Motionärerna anser att åldersgränsen i 3 § lagen (1993:389) om assistansersättning bör tas bort. Förändringen bör, enligt motionärerna, träda i kraft den 1 juli 1999. Motionärerna yrkar samtidigt på att anslaget för kostnader för statlig assistansersättning ökas med 50 miljoner kronor i tilläggsbudgeten för år 1999. Motionärerna föreslår att utgiftshöjningen finansieras genom en tidigareläggning av den nya och förändrade beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) som regeringen föreslår (utgiftsområde 10). Genom att införa denna redan den 1 december 1999 i stället för den 1 januari 2000 uppnås en besparing på 50 miljoner kronor.

Utskottets bedömning

Regeringens begäran om bemyndiganden respektive förslag om ett nytt ramanslag för ersättning till vissa steriliserade har inte mött någon erinran i form av motioner och bör enligt utskottets mening tillstyrkas.

Enligt 9 a § fjärde stycket lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade och 3 § lagen (1993:389) om assistansersättning gäller som ett krav för rätt till personlig assistans respektive assistansersättning att den funktionshindrade inte har fyllt 65 år. En utvidgning av rätten till personlig assistans så att den som erhållit assistans före sin 65-årsdag kan få behålla denna rätt även efter det att han eller hon fyllt 65 år skulle, enligt den av regeringen gjorda kostnadsberäkningen, få betydande ekonomiska konsekvenser. Utskottet delar regeringens bedömning att det krävs ytterligare beredning av frågan innan något ställningstagande kan göras och anser därför att motion Fi16 (c) yrkande 24 delvis bör avstyrkas. Utskottet vill samtidigt erinra om att det vid ett flertal tillfällen uttalat att kommunerna måste visa smidighet och hänsyn vid övergången från personlig assistans till annan stödform, och att det ofta kan vara lämpligt att huvudmannen fortsätter att ge insatser som liknar personlig assistans.

Mot bakgrund av vad som anförts anser utskottet att riksdagen bör godkänna att ramen för utgiftsområde 9 för budgetåret 1999 fastställs till 24 087 459 000 kr.

Stockholm den 11 maj 1999

På socialutskottets vägnar

Ingrid Burman

I beslutet har deltagit: Ingrid Burman (v), Chris Heister (m), Margareta Israelsson (s), Rinaldo Karlsson (s), Chatrine Pålsson (kd), Leif Carlson (m), Hans Karlsson (s), Conny Öhman (s), Elisebeht Markström (s), Rolf Olsson (v), Lars Gustafsson (kd), Cristina Husmark Pehrsson (m), Thomas Julin (mp), Kenneth Johansson (c), Kerstin Heinemann (fp), Catherine Persson (s) och Göran Lindblad (m).

Avvikande mening

Kenneth Johansson (c) anser att andra och tredje styckena i utskottets bedömning bort ha följande lydelse:

I likhet med vad som anförts i motion Fi16 (c) anser utskottet att den som har fått rätt till personlig assistans före 65 års ålder skall få behålla denna rätt även efter 65-årsdagen. Regeringen har beräknat kostnaderna för en sådan reform till mellan 1,3 och 1,9 miljarder kronor. Detta utgör emellertid bruttokostnaden. Regeringen bortser vid sin beräkning från de kostnader som kommunerna får för hemhjälp och annan omsorg till funktionshindrade som på grund av sin ålder inte längre är berättigade till personlig assistans. För personer med svåra funktionshinder innebär personlig assistans ökad frihet och möjlighet till ett självständigt liv. Assistansen är utformad efter varje individs behov och den assistansberättigade kan välja hur och av vem assistansen skall ges. Kommunernas hemtjänst och övriga omsorg är inte så individuellt anpassad. Många funktionshindrade känner därför en stor oro över att bli berövade rätten till assistans vid 65 års ålder. Centerpartiet anser att åldersgränsen för rätt till personlig assistans bör tas bort fr.o.m. den 1 juli 1999. Anslaget B 8 Kostnader för statlig assistansersättning under utgiftsområde 9 bör därmed höjas med 50 miljoner kronor för budgetåret 1999. Utgiftshöjningen bör finansieras genom att den nya och förändrade beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) införs redan fr.o.m. den 1 december 1999 i stället för den 1 januari 2000. Därigenom kan utgiftsområde 10 minskas med 50 miljoner kronor.

Särskilt yttrande

Chris Heister (m), Chatrine Pålsson (kd), Leif Carlson (m), Lars Gustafsson (kd), Cristina Husmark Pehrsson (m), Kerstin Heinemann (fp) och Göran Lindblad (m) anför:

Vi anser att den som har fått rätt till personlig assistans före 65 års ålder skall få behålla denna rätt även efter 65-årsdagen. Våra synpunkter i frågan

utvecklas närmare i våra respektive avvikande meningar i yttrandet
1998/99:SoU3y Ekonomisk vårproposition.